

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת ויקרא

תורת

הקרבן הגדול הוא הקרבת תשוקות ומידות.

ויקרא פרק א (א) ויקרא אל-מושה וידבר יקוק אליו במהלך מועד לאמר: (ב) דבר אל-בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן ליקוק מן-הבהמה מן-הבהמה תקריבו את קרבנכם: שאלות:

א} יש לשאול מדוע התורה כותבת כי יקריב "מכם" הלא למותר הוא ומספיק אדם כי יקריב? ב} יש להתבונן שמבואר בפרשה כמה סוגי קורבנות יש מקריב עגל ויש צאן ויש עוף ויש מנחה ועל כולם כתוב שזה עולה ריח ניחוח להשם היתכן שאין הבדל? ג} עלינו להתבונן בכל עניין הקורבנות אשר לכאורה מה שייך לעשות בהן נחת רוח להקב"ה וכי אדם הוא, וכמ"ש הנביא שמואל א פרק טו פסוק כב ויאמר שמואל החפץ ליקוק בעלות וזבחים כשמצע בקול יקוק הנה שמעל מזבח טוב להקשיב מתלב אילים: ישעיהו פרק א (יא) למה לי רב-זבחים? יאמר יקוק שבעתי עלות אילים ותלב מריאים ודם פרים וכבשים ועתודים לא חפצתי: ואולי היה מקום לחשוב שיש בזה כל כך קורבנות ודם שנשפך על המזבח, ומאידך התורה חסה על ממונם של ישראל הלא דבר הוא?

המסתתר מאחרי כל קרבן:

הנה עד היום התבאר בספר שמות כמה פרשיות על בגדי כהונה המשכן וכליו כהונה לבניית מקום ומשרתיו אשר בו תשרה השכינה בתוכנו, וכעת מתחילים בחומש ויקרא שבו מתבאר אחד משלושת עמודי העולם עמוד העבודה שהוא עבודת הקורבנות במשכן, ובכדי לבאר תוכן עבודה זו נביא את דברי הרמב"ן בפרשה אשר כתב וז"ל **בויקרא פרק א פסוק ט** בא"ד ויותר ראוי לשמוע הטעם שאומרים בהם, כי בעבור שמעשי בני אדם נגמרים במחשבה ובדבור ובמעשה, צוה השם כי כאשר יחטא יביא קרבן, יסמוך ידיו עליו כנגד המעשה, ויתודה בפיו כנגד הדבור, וישרוף באש הקרב והכליות שהם כלי המחשבה והתאוה, והכרעים כנגד ידיו ורגליו של אדם העושים כל מלאכתו, ויזרוק הדם על המזבח כנגד דמו בנפשו, כדי שיחשוב אדם בעשותו כל אלה כי חטא לאלהיו בגופו ובנפשו, וראוי לו שישפך דמו וישרף גופו לולא חסד הבורא שלקח ממנו תמורה וכפר הקרבן הזה שיהא דמו תחת דמו, נפש תחת נפש, וראשי אברי הקרבן כנגד ראשי אבריו, והמנות להחיות בהן מורי התורה שיתפללו עליו. וקרבן התמיד, בעבור שלא ינצלו הרבים מחטוא תמיד. ואלה דברים מתקבלים מושכים את הלב כדברי אגדה עכ"ל:

הראת לדעת כי תכלית הקרבן הוא חרדת האדם ממעשיו הרעים אשר הלך אחר תאוותיו ותשוקותיו נגד רצון השי"ת, והקרבן הוא אמצעי לעורר בקרבן חשבון הנפש ולהתבונן מה היה ראוי לעשות בו ועי"ז יחזור בתשובה ויקריב את תאוותיו ותשוקותיו להשי"ת, ולכן נקרא בשם קרבן דהיינו להתקרב להשי"ת, ובזה הוא שנעשה נחת רוח לקב"ה, וכל זה רמז בתיבה "מכם" שכל כוונת הקרבן אינו להקריב את הבהמה אלא צריך להקריב מכם היינו מהעצמיות שלכם ולוותר על התאוות והרצונות שבהן נכשל האדם בעבירות לטובת עבודתו ורצון השם, וכן את מידותיו הרעות הגאוה שהיא שורש כל המידות הרעות שהן חלק ממנו ויתר המידות, צריך את הכל להקריב אותן ולהשתמש בהן אך ורק לעשות רצון השי"ת ויקיים בגאוה ויגבה ליבו בדרכי השם וזהו הכוונה מכם. **והן הם** דברי הנביא **ירמיהו פרק ז (כב)** כִּי לֹא־תִבְרָתִי אֶת־אֲבוֹתֵיכֶם וְלֹא צוֹיֹתֵיכֶם בְּיָוֶם הוֹצִיאִי אוֹתָם מִצִּירְךָ מִצִּירְךָ עוֹלָה וְזֶבֶח: (כג) כִּי אִם־אֶת־הַדָּבָר הַזֶּה צִוִּיתִי אוֹתָם לֵאמֹר שְׁמַעוּ בְּקוֹלִי וְהִיִּיתִי לָכֶם לֵאלֹהִים וְאַתֶּם תִּהְיוּ־לִי לְעָם וְהִלַּכְתֶּם בְּכָל־הַדְרֹךְ אֲשֶׁר אֶצְוֶה אֶתְכֶם לַמָּעַן יִיטֵב לָכֶם:

עמלה של תורה יותר מכל הקורבנות:

וכן מתבאר מדברי מסכת מנחות דף קי ע"א אמר ריש לקיש, מאי דכתיב זאת התורה לעולה ולחטאת ולאשם? כל העוסק בתורה, כאילו הקריב עולה מנחה חטאת ואשם. ואגב באחד הפעמים שהייתי בשבת בהר נוף והתפללתי עם מרן רבנו עובדיה יוסף זצ"ל ולאחר התפילה לויתי אותו לביתו ובדרך פנה אחד לרב ואמר לו כבוד הרב ששלחו לו צו ללכת למילואים ויפסיד את שיעורי התורה ולכן מבקש את ברכת הרב שידחו לו את הצו, השיבו הרב על פי דברי הגמרא הני"ל זאת התורה לעולה וכו' העוסק בתורה אינו נצרך לקרבן עולה כי האות למי"ד משמשת בלשון לא עולה וכך בשפה ערבית אומרים לא בפתח תחת הלמ"ד ואם כן הרי סוף הפסוק כתוב ולמלואים הוי אומר שהעוסק בתורה אינו נצרך למלואים. **וכן מדברי מסכת מכות דף י ע"א** וא"ר יהושע בן לוי, מאי דכתיב שיר המעלות לדוד שמחתי באומרים לי בית ה' נלך? אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא רבש"ע, שמעתי בני אדם שהיו אומרים מתי ימות זקן זה ויבא שלמה בנו ויבנה בית הבחירה ונעלה לרגל, ושמחתי, אמר לו הקדוש ברוך הוא כי טוב יום בחצריך מאלף, טוב לי יום אחד שאתה עוסק בתורה לפני, מאלף עולות שעתידי שלמה בנך להקריב לפני על גבי המזבח ע"כ. ללמדנו שתכלית הקרבן אינו הקרבת הבהמה או העוף או המנחה אלא הקרבת התאוות והרצונות של האדם לטובת רצון השם והוא אשר עושה את הנחת רוח לקב"ה אלא ההקרבה העצמית המסתתרת מאחרי הקרבן, ולזאת העוסק בתורה ומוותר על הנאות גופו עדיף מהקרבת קורבנות, כך שלמרות שאין בימינו בית המקדש להקריב קורבנות אך תוכן הקורבנות נשאר לנצח, ובכל יום האדם יכול להביא קרבן להשם אשר יעשה נחת רוח לבוראו. ואין מדובר על הקרבה קשה כאותם הטועים וחושבים שצריך לסגף עצמו בתעניות וסיגופים ולהתנזר מכל צרכי גופו וכדומה בכדי להקריב למען השם אלא כאשר נבאר בשם הראב"ד.

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

הקרבת מעט מהתשוקה נחשב תענית וקרבת:

והנה מבואר במסכת גיטין דף ע"א סעודתך שהנאתך ממנה משוך ידך הימנה, וכתב הראב"ד בספרו בעלי הנפש בשער הקדושה וז"ל ואני רואה הגדר הגדול והשמור המעולה והדרך הטוב להכנעת היצר הוא רעבון הנפש ממעוט הנאותיה ותענוגיה במאכל ובמשתה, רק שיהנה מן הריח הטוב ורחיצת החמין לפי שהחמין ערבין עליו. והמאכל המעט שיאכל יהא מתוקן ומתובל יפה בעבור אשר יערב עליו ותהיה נפשו מקבלתו ומתפייסת במועט ממנו. ולעולם יניח מעט מכדי צרכו ומהשלמת תאוותו. ולא ישתה יין כי אם מזוג מזג יפה כדי שלא תטרף דעתו עליו, ועל זה אמרו רבותינו ז"ל (גיטין ע"א) סעודה שהנאתך משוך ידך ממנה. ושתי תקנות גדולות יש בענין הזה, האחת שלא תזיקנו אכילתו, והשנית כי היא כניעת היצר ושברון התאוה. וכמו שאמרו בסעודה כן הדרך לכל הנאות העולם ותענוגיו שלא ימלא האדם מהם כל תאוותיו. וכו' ואל יתענה אדם ענוי נפש פן יחלש לבו ויתקלקלו מעשיו ויטעו ויתערבב מוחו ויהיה הפסדו מרובה משכרו כי יבטל מן התורה ומן התפלה, ואם ילמד לא תהיה תורתו מיושבת ולא יסכים להלכה ולפלפול השמועה, לפי שאין התורה נקנית אלא מתוך שמחה (עי' שבת ל"ב) עכ"ל. וביאר דבריו רבנו אהרון מלניל בספרו אורחות חיים חלק א ענינים אחרים מתשובה וכן אמר הראב"ד ז"ל שהי' א' מחסידי העולי' אומ' הגדר הגדול והמופלא במניע' המאכלות וזהו פי' לדבריו אל יחשוב אדם לגמרי שלא יאכל בשר ולא ישתה יין כי די לנו במה שאסרה תורה אך בעוד שהמאכל לפניו ועודנו תאב לאכול ממנו ימשך ממנו לכבוד בוראו ולא יאכל כדי תאוותו וזה הדבר יזכירו אהבת הבורא יותר מתענית א' בשבוע כי זה בכל יום מדי אכלו ושתותו. והובאו דברי הראב"ד בספר חסידים (מרגליות) סימן יב וכן בספר כלבו סימן סז וכן במנורת המאור פרק ג – תשובה, וכ"כ בספר מגיד משרים למרן רבינו יוסף קארו (פרשת ויקרא, דף מ ע"ב) וז"ל וזכור דברי יונה קרישי כי בעוד שהאדם מאכלו ערב עליו יסלק ידו ממנו לעבודת בוראו וזה חשוב יותר מתענית עכ"ל. וכ"כ מרן החיד"א בספר עבודת הקודש (מורה באצבע סימן ג' אות קיב) וז"ל: אם מאכל אחד מתוק לחיכו וערב עליו, וכן בעודנו נהנה ממנו מושך ידיו לסגף עצמו, נחשב לו כקרבת ומזבח כפרה, עכ"ל. והובא בפוסקים רבים השל"ה והח"ס"ל והב"ח כולם המליצו על תענית זו יותר מכל תענית וסיגוף ובזה מתאפשר לו ללמוד ולעבוד השי"ת ומאידך חשוב כתענית. וכתב בעבודת המלך הלכות דעות פרק ד הוא ששלמה אמר שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו. כן פי' גם הרב אבן עזרא ז"ל.

נחשון הקריב את הגאווה:

ויסוד זה נלמד מקרבן נחשון שכתוב בו במדבר פרק ז (יב) וַיְהִי הַמִּקְרִיב בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן אֶת קֶרְבָּנוֹ נִחְשׁוֹן בֶּן עֲמִינָדָב לְמִטָּה
יְהוֹדָה: (יג) וְקֶרְבָּנוֹ קִעְרַת פָּסֶף וכו': (יח) בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי הַקְרִיב בְּנִתְנָאֵל בֶּן צִוְּעָר נְשִׂיא יִשָּׁשְׁכָר:

שאלות:

א} ויש לשאול מדוע לא כתוב תואר "נשיא" יהודה כלשון הנאמר בשאר הנשיאים שניתן להם תואר נשיא? ב} ועוד קשה מדוע נאמר וקרבתו בוא"ו החיבור והרי הוא הראשון ואין לפניו ולא שייך וא"ו החיבור ובפרט שבשאר הנשיאים כתוב קורבתו בלי וא"ו? ג} עוד הקשה במאור ושמש הובא במעיינה של תורה מדוע נכפל תיבת קרבנו בקרבן נחשון מה שאין כן בשאר נשיאים נאמר רק קורבתו אחד? ד} עוד יש להקשות דבעל הטורים כתב דנכתב וקרבתו בוא"ו לרמז שזכה לששה בנים וששה ברכות עי"ש, וצריך ביאור מדוע הוא דוקא זכה בהן?
והעולה מדברי המפרשים גם יחד בתוספת נופך שבעצם היות נחשון היה ראשון הנשיאים בהקרבת הקרבנות במשכן בודאי הדבר גורם להרגשת גאווה גדולה ויש כאן ניסיון גדול לעשות מצוה זו לשם שמים בלי נטיית גאווה, ולכן הייתה עבודה קשה לנחשון להתגבר על גאווה זו ומתוך גדלותו הצליח להגיע למצב שעם כל מעמדו הנכבד ביטל תוכו את הרגשת הנשיא שיש לו וזו הקרבה עצמית, וזה התורה מלמדת אותנו במה שלא הוזכר תואר נשיא אצל נחשון כדי לבטא את הדרגה שהגיע אליה עד שלא הייתה אצלו הרגשת נשיא ולכן כתוב בתחילה ביום הראשון את קורבתו נחשון וכו' היינו שהקריב את עצמיותו ולאחר מכן רק הביא גם את הקרבן שכולם הביאו קערת כסף וכו', ולכן הוכפל לשון קורבתו, וגם לכן נכתב בפעם השניה בוא"ו החיבור דהיינו ללמדנו שהקערת כסף הוא קרבן שני אצלו, דקרבתו הראשון היה עצמיותו. ובזה מובן היטב דא"ו וא"ו מרמזת כמ"ש בעל הטורים שזכה לששה בנים וששה ברכות, מפני שוא"ו זו מבטא את דרגתו והקרבתו העצמית שמכוחה זכה לאותן בנים וברכות.

התשובה לא ע"י תעניות וסיגופים

וכבר נכתב באחד המאמרים. בזמני קדם היו ישראל עוסקים בתעניות וסיגופים למרק העוונות וסמך לדבר מה שקבעו חז"ל (יומא פו, א) שעל כריתות ומיתות בית דין, תשובה ויום הכיפורים תולין ויסורים ממרקים, והיו שהבינו בכוונת דבריהם כי ה"יסורים" הם בידי אדם דהיינו שעל אדם להביא יסורים על עצמו ולהרבות בתעניות וסיגופים קשים המפרכים את הגוף, ורק כך יכופר לו על חטאתו אשר חטא, אמנם כבר נודע כי מרן הבעש"ט הק' זצלה"ה ותלמידיו הק' זי"ע רוח אחרת היתה עמם, כי בדורותינו אלה נתמעטו כוחות הגוף והנפש, ואדרבה ע"י ריבוי התעניות והסיגופים יחלש האדם ולא יהיה בכוחו לעסוק בתורה ותפילה ועבודת ה' כראוי. ועיין במה שמסביר הבעל התניא בספרו (ליקוטי אמרים פרק א') וכן באגרת התשובה (פרק ג') בזה וסיים וז"ל ובדורותינו אלה אסור להרבות בתעניות אפילו על כריתות ומיתות בית דין וכו' וכמו שכתוב "כי את אשר יאהב ה' יוכיח". וכן כתוב ב"דרך פקודיך" (הקדמה) תדע ידידי, שרוב ההמון טועים באיכות מצות עשה של התשובה ורוב ההמון סוברים דעיקר התשובה הוא להתענות ולסגף את עצמו בסיגופים שונים, תדע ידידי שטעות גמור הוא, כי לא נאמר בתורה העון הזה רק נאמר (דברים ל, ב) ושבת עד ה' אלוקיך ושמעת בקולו וכו' עי"ש. ובספה"ק "שם משמואל" (פר' ויחי שנת תרפ"א) כתב "מוטב שיאמר כל אחד לנפשו: מוטב להשתעבד בביתה של תורה ולצמצם את כל מעשיו ותהלוכותיו שיהיו בדרך התורה (וכך יתקנו חטאיו) ולא להשתעבד

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארצות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad MORDECHAI MALKA, Israel Founder & President Institutions "or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

לתעניתים וסיגופים, כמו שהגיד הרה"ק מקאצק זצלה"ה זי"ע שבהילוך בדרך התורה הוא הגדול שבסיגופים לגוף, ומובן שהאיש השם שכמו להשתעבד לתורה, הן ביגיעת הלימוד והן בצמצום תהלוכות מעשיו עפ"י דרכי התורה, מועיל יותר מכל סיגופים הגוף עכדה"ק. ואפשר לקיים את היסורים והסיגופים בדרכים אחרים. א. איתא ביסוד התשובה מרבינו יונה בשם הראב"ד ז"ל "כי הגדר הגדול המעולה המופלא מניעת המאכלות" היינו שבאמצע אכילתו ימשוך מתאוותו, ולא ימלא אותה לגמרי, וזה נחשב כתעניתים ועינויים קשים [וזה נקרא תענית הראב"ד]. ב. ע"י שמבזים ומביישים אותו ויש לו צער מזה ואינו עונה להם ומקיים הפסוק "כצאת השמש גבורתו וכו'". ג. ע"י שרוצה לדבר ומונע עצמו מכך כמו שכתב הגר"א שהוא יסוד התעניות. ד. ע"י שיושב באהלה של תורה להשתעבד עליה, לעסוק בה בעיון ובעמקות וברציפות גדולה, דזה סיגוף הגדול ביותר, וכבר הבאנו את דברי השם משמואל שהשתעבדות בביתה של תורה, וללכת בדרך התורה הוא כמו שהגיד הרה"ק מקאצק זצלה"ה זי"ע התורה- הגדול שבסיגופים לגוף.

מעשה שהיה עם רבי לוי יצחק מברדיצוב זצ"ל הקרבן של האמא.

מעשה שהיה עם רבי לוי יצחק מברדיצוב זצ"ל הובא בספר מעשיהן של צדיקים שהיה מנהגו בערב יו"כ כל המעוניין מבני עירו שיתפלל עליו יכול לכתוב שמו ושם אימו בפתק ויתן שני מעות לצדקה, ואכן מי היה רוצה להפסיד תפילת צדיק ביו"כ בשביל שני מעות ולכן עד חצות כבר נערמו שני ערימות על שולחנו אחת של הפתקים ואחת של המעות והנה לקראת הערב דפקה אישה בעודה מתנשפת שהיא רוצה למסור פתק ואכן כתבה פתק ובה שני שמות שלה ושל בנה והניחה שני מעות, אולם ראה זאת הרב והבחין שכתוב בפתק שני שמות ומאידך הניחה רק שני מעות, פנה אליה הרב ואמר לה כי על שם צריך שני מעות, והשיבה כי כל היום היא התרוצצה לחפש להשיג הלואה ובקושי השיגה שני מעות, אמר לה הרב שהוא מצטער אבל אינו יכול להתפלל רק על שם אחד ותבחר איזה, אמרה לרב אם כך אני את עצמי מוכנה להפקיר ובלבד שתתפלל על בני, שמח הרב ואמר כעת יש לו סגוריה גדולה על ישראל לפני אבינו שבשמים אם אמא מוכנה להקריב את התפילה עליה מתוך רחמים על בנה ק"ו שהקב"ה שנאמר עליו כרחם אב על בנים שירחם ויקבל את תפילת בניו.

מוסר השכל:

עלה בידנו ללמוד הגם שבזמננו אין לנו בית המקדש להביא קורבנות בכל זאת יכול כל אדם להקריב קורבנות בכל עת וזמן, מפני שעדיף מקרבן בהמה כאשר האדם מקריב רצונותיו ותשוקותיו לעבודת השם כגון מתאמץ לקום לתפילה למרות תשוקתו להמשיך לישון או מושך ידו בסעודתו לשייר מעט למרות שמאוד טעים, או הולך לשיעור תורה למרות שהוא עייף, או מתאמץ ללכת להתפלל במניין, וכן בכל מצוה ומצוה, כך הדבר בעבודת המידות בכל ויתור למען הזולת לעשות רצון השי"ת הוא הקרבן הגדול, ולכן ביד האדם להקריב קורבנות רבים בכל יום ובכל הזדמנות וזה כוונת הפסוק אדם כי יקריב מכם מהעצמות שלו ובזה יהיה אישה ריח ניחוח להשם.

בידידות ואהבה

הצב"י מרדכי מלכא ס"ט

Handwritten signature of Rabbi Mordechai Malka.